8e JAARGe. № 42.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ⅌ jaar ƒ 24.— ⅌ halfjr. ƒ 12.— ⅌ maand ƒ 2.—
„ Java. „ „ 30.— „ „ 15.—
„ Buitenbezn. „ d°. „ 36.— „ d°. „ 18.—
„ Europa „ d°. „ 50.—
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

ZATURDAG 18 FEBRUARIJ 1860.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

DE TANDEN VAN JACQUES D'ARMAGNAC.

HISTORISCHE NOVELLE UIT DE XVe EEUW.

(*Vervolg*).

— Wat is zijne ademhaling gejaagd!— prevelde Jacques met klimmende ongerustheid.— En wat kreunt hij tusschenbeiden! Ach! had hij slechts eene betere ligging! kon hij maar op de houten bank rusten die daar staat! Had hij ten minste het stuk linnen en mijn buis maar willen aannemen! Mijn God! ik ben zoo digt bij hem zonder hem te kunnen naderen! Wat zoude ik zijn hoofd gaarne op mijne knieën willen doen rusten, of aan mijne borst, zoo als onze goede moeder deed om ons, nog klein zijnde, in slaap te sussen!

Terwijl hij aldus in zich zelven sprak hield hij het gelaat tegen de ijzeren staven gedrukt, en volgde van oogenblik tot oogenblik met eene onbeschrijfelijke angst de onrustiger wordende ademhaling van het kind dat nog altijd sliep. Aldus kwam de avond en spoedig brak de nacht aan. Tusschenbeiden sloten zich de oogen van Jacques, welke altijd op den naburigen kooi waren gevestigd, door den hevigen slaap. Onmiddelijk opende hij ze echter weder om, zoo mogelijk, de hem omringende duisternis te doorboren. Naar zijne gissing kon het omstreeks middernacht zijn, toen hij de ademhaling van Frans niet meer hoorde. Een hevige angst, nog vermeerderd door de duisternis en de stilte, bekroop den jeugdigen gevangene.

— Beste broeder!— riep hij met eene gesmoorde stem,— slaapt gij nog altijd? Hoe bevindt gij u nu? Stel mij toch door een enkel woord gerust, slechts één enkel!

Daar de kleine niet antwoordde noch zich bewoog, begon Jacques harder te roepen. Het hielp hem echter niets, dezelfde stilte bleef heerschen.

— Mijn God! mijn God!— riep hij alstoen uit, van vertwijfeling de handen wringende,— laat hem niet sterven wanneer ik in leven moet blijven! Genade, Heer! heb medelijden!

Te midden dier smeeden, en van die angsten waarvoor geen naam is te noemen, zakte hij op zijne beurt afgemat ineen en viel in slaap. Bij het krieken van den morgenstond ontwaakte hij; zijne eerste gedachte, zijn eerste blik waren op zijnen broeder gerigt. Nog altijd zag hij hem onbewegelijk in elkander gedoken zonder de minste ademhaling te hooren.

— Dood! dood!— barstte hij wanhopig uit.

In dezen oogenblik maakte de gevangenbewaarder de deur der kamer open, tot het brengen van zijn gewoon bezoek bij de jeugdige gevangenen. Voor dat hij nog de grendels der deur had teruggeschoven, hoorde hij het hartverscheurend geschrei van Jacques. Binnengekomen bleef hij een oogenblik staan als getroffen door het jammerlijke schouwspel dat zich voor zijne oogen opdeed. Hij zag de oudste der beide gevangenen met alle krachten de staven van zijn ijzeren kooi schudden, onder het uitgillen van een bijna wild gehuil, en zijne blikken onafgewend gerigt op den kooi waarin het schijnbaar ontzielde ligchaam van zijnen broeder lag.

Jacques was zoo geheel door smart overstelpt, dat hij de deur niet had hooren openen noch den gevangenbewaarder had opgemerkt welke, bedroefd met het hoofd schuddende, een traan wegwischte.

Eerst eenige oogenblikken later ontdekte hij hem, waarna hij hem toeriep:

— Mijn broeder is dood! Doe den kooi open, laat mij bij hem gaan, want ik wil met hem sterven. In naam des Hemels, laat mij er uit!

De gevangenbewaarder begon met den kooi te openen waarin Frans was opgesloten; hij vond den kleinen ongelukkigen onbewegelijk, reeds geheel verstijfd en in elkander gezakt beneden in de ijzeren kooi. Zonder haar te sluiten, zonder acht te geven op het geschreeuw van Jacques, liep hij de kamer uit en kwam spoedig terug vergezeld van den kommandant van de Bastille en verscheidene andere officieren behoorende tot de dienst van het sterke fort. Allen omringden in stilte de kooi, op welks bodem het kind lag zonder eenig teeken van leven te geven. Na zich overtuigd te hebben dat de gevangene dood was beval de kommandant om het ligchaam uit de kooi te halen; toegevende aan een gevoel van medelijden vergunde hij ook dat Jacques eenige oogenblikken werd buiten gelaten.

Nauwelijks in vrijheid wierp deze zich als een onzinnige op het ontzielde ligchaam van zijnen broeder,

welks ijskoude wangen hij met kussen en tranen overdekte, uitroepende:

— Gij zijt dus heengegaan zonder mij medetenemen? Ik heb u toch zoo vurig gebeden om niet alleen onze moeder in den hemel te gaan opzoeken. Gij hebt mij niet eens een woord van afscheid toegevoegd, gij hebt mij zelfs het oogenblik van uw heengaan niet doen kennen! Zoowals gij elken dag deedt voor dat gij gingt slapen, hebt gij mij enkel een goeden nacht toegewenscht. Zoo gij mij lief hebt, bid dan den goeden God, bid met onze moeder dat Hij ook mij spoedig tot zich roept, en dat wij beiden in hetzelfde graf mogen rusten. Maar wat zijt gij vermagerd! Arm kind, wat hebt gij veel moeten lijden! Hoeveel dagen hebt gij niet reeds zonder voedsel doorgebragt, hoe dikwijls is u ook aanspoorde om het in water te weeken.

— En half fluisterend, met den doordringenden blik als die eens krankzinnigen, als wilde hij aan die doode lippen een woord, aan die gesloten oogen een laatsten blik ontwringen, vervolgde hij; — Nog één woord, mijn broeder. Is het smartelijk om te sterven? Neen, niet waar? Gij zoudt anders geschreeuwd of gekreund hebben, even als toen men u de tanden uittrok. — Maar hier verloor de stem van den jongeling zich in zijne snikken. Hij scheen een levend beeld geworden te zijn van de wanhoop. De getuigen van dit tooneel waren dan ook tot in het diepst van hun hart geroerd en de Gouverneur der Bastille gaf onmiddelijk kennis aan den koning en aan Coittier dat de jeugdige prins overleden was ten einde de smart van den armen Jacques niet noodeloos te rekken.

Inmiddels kwam Lazare binnen ter volvoering zijner gewone kunstbewerking. Zoodals hij den koning had voorspeld viel er dien dag slechts éénmaal te trekken. Jacques nam onmiddelijk plaats op het voor de operatie bestemde bankje, zeggende:

— Ruktet gij mij het hart uit, O! ik zou ik u danken!

Toen Coittier kwam om het lichaam van Frans te laten weghalen greep er een nieuw uitval van wanhoop plaats. Jacques wilde zijn broeder niet loslaten, en met al zijne krachten hield hij hem vast. De gevangenbewaarder, geholpen door Lazare, gelukte het eindelijk hem het ligchaam te ontweldigen, waarna Jacques op den vloer der kamer in onmagt viel.

Coittier legde zijne hand op het voorhoofd van den ongelukkigen, in zich zelve prevelende:

— Troost u, arme kleine! gij zult weldra met uwen broeder vereenigd zijn.

Deze voorspelling van den koninklijken geneesheer werd spoedig vervuld.

Nog slechts twee malen herhaalde Lazare de pijnlijke bewerking op den overblijvenden gevangene. Den derden dag verscheen hij met ledige handen voor den koning, hem mededeelende dat hij voor het overlijden van Jacques d'Armagnac in de Bastille niets meer te verrigten had.

11^e. HOOFDSTUK.

De dooden staan op.

Men ziet dikwijls dat op de aarde het goede niet beloond, het kwade niet gestraft wordt. Dit juist is dan ook eene der troostvolle bewijzen voor de onsterfelijkheid van onze ziel en voor een toekomstig leven. In de andere wereld weegt de Goddelijke regtvaardigheid, welke niets vergeet, zoowel het goede als het kwade. Voor de wreedheid echter waarmede Lodewijk XI de ongelukkige kinderen van den Hertog de Nemours behandelde, moest hij bij dien hoogsten regter zich verantwoorden na reeds vooraf de wroegingen zijner misdaden te hebben geleden.

Wij haasten ons echter onzen lezers medetedeelen dat de snoode monarch in zijne onmenschelijke plannen niet slaagde. God wilde niet dat zij zouden worden vervuld. De beide gevangenen leefden nog en werkelijk mogt dit wel een wonder worden geheeten.

Men zal zich herinneren dat Coittier bij de ontmoeting van Lazare in den Louvre tot deze had gezegd:

— Wij spreken elkander later.

(*Wordt vervolgd.*)

DE OPPOSITIE, DE JAVANEN ... EN DE ...

OOSTERSCHE VREEMDELINGEN.

(*Vervolg.*)

De middelen daartoe zijn tweeledig.

EERSTENS, is het noodig dat al zulke bepalingen en wetten die voor de Javaansche bevolking bezwarend zijn, in milder geest worden gewijzigd, voor zooveel als de omstandigheden daartoe de mogelijkheid laten, en alle daartoe strekkende bescheidene vertoogen moeten der regering hoogst aangenaam zijn.— Maar elke poging om de regering in minachting te brengen zal eene noodlottige strekking hebben, waartegen zelfs de besten wil der regering niets vermag, dewijl elke verbetering in het lot van den inlander, die anders tevredenheid zou kunnen wekken, slechts wrevel en overmoed kan voeden zoodra men daaraan de tint geeft van eene gedwongene concessie. Daarom gij die, meenende goed te doen, uwe uiterste drangredenen op *ondoordachten toon* der openbaarheid prijs geeft, bedenk dat gij, geheel tegen uwe bedoeling, de door u zoo zeer gevreesde évènementen zoudt kunnen in het leven roepen, door de middelen zelf die gij zoo onbedachtzaam in het werk stelt om een tegenovergesteld doel te bereiken. Wij herinneren ons nog de rampen van Demak en Grobogan, waarvan de hartverscheurende tooneelen ons nog levendig voor den geest staan, en hard was de beschuldiging die niet aarzelde de oorzaak daarvan te wijten aan eens anders *inertie*. De schoonste deugden, worden door overdrijving ondeugden en door hare onberadene bewegelijkheid, zou de hervormingspartij zich de zware verantwoordelijkheid hebben te wijten van nog oneindig meer omvattende rampen, dan ooit het volk hebben getroffen, wanneer hunne onbedachtzaamheid mogt leiden tot den eenigsten uitslag die te vreezen is. Wanneer ge den man opwekt om hem te waarschuwen tegen de hijena die naast hem ligt te slapen, zie dan toe dat gij niet in uwe opgewondenheid beiden doet ontwaken, want dan zou uwe waarschuwing eene zeer noodlottige dienstvaardigheid worden.

TWEEDENS, moeten er middelen worden beraamd om te voorkomen elken voor het Nederlandsch gezag nadeeligen invloed, die zich zou kunnen werpen tusschen dat gezag en het volk.— Op politiek veld is de Javaan weinig vatbaar voor hartstogtelijkheid.— Godsdiensthaat, hoezeer een kenmerk bij vele Mohammedaansche volksstammen, is geenszins een karaktertrek van den Javaan, die eene godsdienst heeft,... men zou bijna zeggen, *alleen voor den vorm*;... want de massa heeft niet het minste begrip van al wat de secte aangaat waartoe zij, in naam, behoort.— Dit neemt echter niet weg dat de tulband van den hadji altijd een zeker ontzag blijft eischen, en eene soort van *prestige* behoudt, en het voornaamste wat den Javaan kenmerkt is het onvoorwaardelijk volgen van hen dien zij gewoon zijn te volgen. Deze eigenschap is het welke de voorzigtige politiek onzer vaderen zich ten nutte maakte, toen zij tusschen het Europesche bestuur en den Javaan, des laatsten eigene hoofden stelden als handhavers en uitvoerders van des eersten wetten.— Door dit middel gehoorzaamde het volk zonder moeite, en werd te gelijkertijd het belang van de notabelen verbonden aan het onverhinderd voortduren van het Europeesch gezag.

De hadjies echter van de talrijke hadjies zijn geenszins verbonden aan die van het Europeesch bestuur. Integendeel eenen velen hunner dat, wanneer het geheele land onder een Mohammedaansch bestuur zou staan, zij een ruimer onderhoud zouden vinden in hetgeen zij van de vrijgevigheid des Javaans zich weten te doen toestroomen. Om nu als maatregel te nemen een besluit waardoor het aantal der bedevaartgangers te bekrimpen, zou moeijelijk met de billijkheid zijn overeen te brengen. Wanneer volgens de voorschriften der Mohammedaansche godsdienst, de bedevaart naar Mekka eene geloofspligt is, dan is het strijdig met de principes van godsdienstvrijheid om de betrachting van dien geloofspligt te belemmeren, of dezelve hinderpalen in den weg te leggen. Desniettemin werd, bij eene ordonnantie van 6 Julij 1859, eene vroeger bestaan hebbende, doch sedert eenige jaren afgeschafte, pelgrimstaks weder op nieuw ingevoerd, omdat het der regering was gebleken dat, sedert de afschaffing van die belasting, het aantal bedevaartgangers was vermeerderd. — Zoo als wij zeiden, komt het ons voor dat die handeling niet is in overeenstemming met het principe van godsdienstvrijheid, zooals dat bij ons wetgeving is aangenomen, en hadden wij liever andere maatregelen gezien die, in alle opzigten meer consequent zouden zijn geweest.

De Javaan die zich in bedevaart naar Mekka begeeft is zeer zelden iemand die, bij zijn terugkomen hier op Java, eene gevestigde positie terug vindt, terwijl den rustlievenden aard des Javaans gedurende de reis, die in onveranderlijke ledigang afloopt, niet is verbeterd.— Het aantal bedevaartgangers te doen afnemen door middel van wetsbepalingen is strijdig met het regerings-reglement, en de poging waartoe sommige dagbladen de toevlugt hebben genomen, om door het verspreiden van de, nu en dan eens bekend wordende, treurige lotgevallen van eenig pelgrim, anderen van de pelgrimstogt af te schrikken, zal geen enkel bedevaartlustigen terughouden, omdat de Javaan weinig voorzienig is, en omdat de onderscheiding die den bedevaartganger, en later den hadji, bij zijne landgenooten te beurt valt, reeds aanvangt op den oogenblik dat het voornemen om ter bedevaart, te gaan tot rijpheid komt.

Na eventuële terugkomst op Java is de pelgrim veelal ongeschikt tot eenigen arbeid en wil, hetgeen ook niet bevreemdend is, het vdle genot hebben van den invloed die hij heeft verworven door eene dikwijls langdurige reis vol ontberingen en vermoeijenissen, dat is,... hij wil als priester worden beschouwd en bewonderd aan zijne liefde tot rust.

En hier is het dat hij en ongeschikt lid der Javaansche maatschappij wordt, loor ten laste te komen der gemeente;... hier is het dat de regering moet aanvangen met te beletten dat den dus geusurpeerde invloed niet in eene verkeerde rigting worde aangewend.

Wanneer een gewoon Javaan, een niet-hadji, geen erkend beroep uitoefent, en zijn onderhoud zoekt in het geen hij van anderen kan krijgen, dan noemt de wet hem, *vagebond*, en hij wordt bij vonnis ten arbeid gezonden, omdat het bestuur zich overtuigd houdt, en zeer teregt, dat ledigheid is een duivelsch oorkussen. (*) Kan nu de hadji vorderen dat hij alleen zou worden boven de wet gesteld, en *hem alleen* zou worden toegestaan om in ledigang te leven ten laste der bevolking? Wanneer zich dan die bevolking beklaagt van zoo veel van haar verdiend loon te moeten afstaan, dan is immers des hadjies eerste woord: „Niet ik ben het die u tot last ben, want wat gij mij geeft, geeft gij den grooten profeet; maar zij die hier den scepter voeren zijn het aan wie gij uw zweet en uwen arbeid ten offer brengt!

En daarmede is dan het eerste woord gezegd waarop wordt doorgedraafd tot in het oneindige, terwijl de hadji die het meest tegen het Europeesche bestuur weet op te winden, zeker is het meest voor zich te zullen kunnen heffen.

Welke grond, vragen wij, kan er zijn om den hadjie die niet aan de tempeldienst is verbonden, toetestaan dat hij, onder eenen veranderden naam, zonder eenig erkend beroep uit te oefenen, direct of indirect ten koste der bevolking voortleve. — Ian een eenvoudig vroomheidsbedrijf hem ontheffen van de verpligtingen die op elken burger van den staat rusten? en op welken grond zou voor den hadji alléén het principe van godsdienstvrijheid zooveel verder worden uitgebreid as voor eenige andere gezindheid wordt gedaan, zelfs niet voor die welke de heerschende Godsdienst is? geen christenleeraar immers is in het geringste opzigt boven de wet verheven en, hoezeer aan de kerk verbonden, blijft hij in alles burger van den staat, en mag zonder toestemming van hooger hand niet van naam veranderen.

(*Het slot in no.* 43)

(*) Men neme dit niet op als eene verdediging van het stelsel van *vonnissen bij wijze van voorzorg*.

NEDERLAND.

De *Amsterdamsche Courant* van Vrijdag 23 Dec. behelst eene aanbeveling van de candidatuur van den Heer W. Poolman. Daaruit zagen wij met genoegen, dat de Heer Poolman een behoudsman is. Wij behoeven dus niet meer hijpothetisch te redeneren, Wij weten nu, waaraan wij ons in dat opzigt te houden hebben, wij weten, dat hij in lateren tijd van zienswijze moet veranderd zijn, hetgeen reeds op zich zelf geene reden van aanbeveling is. Voorzeker zouden wij het niemand, zelfs niet den hoogst geplaatsten staatsman, ten kwade duiden, dat hij op het een of ander punt, ten gevolge van nader onderzoek, zijne inzigten wijzigt, maar eene geheele verandering van rigting bewijst wispelturigheid en gemis aan vaste overtuiging.

Maar de *Amsterdamsche Courant* zegt, dat de Heer Poolman is een *verstandig* behoudsman. Eilieve, dat is een bijvoegelijk naamwoord, een *epitheton ornans*, dat de beteekenis van het zelfstandige naamwoord volstrekt niet verduidelijkt. De *A. C.* kon natuurlijk niet zeggen dat haar candidaat is een *onverstandig* behoudsman. Maar wat beteekent een *verstandig behoudsman?* Iemand die het goede behouden en het gebrekkige veranderen wil? Maar een verstandig liberaal, ook de Heer Heemskerk, wil zeker niets anders. Eerst wanneer het op de toepassing aankomt, eerst wanneer moet uitgemaakt worden, wat *goed*, wat *gebrekkig* is, openbaart zich verschil van meening. In één opzigt zijn zeker alle Nederlanders voorstanders van het *behoud*, voor zoo ver het namelijk geldt *het behoud der batige sloten*. Maar wanneer de vraag wordt behandeld, hoe men die batige sloten het best kan behouden, zal de een het cultuurstelsel, den gedwongen arbeid enz. onveranderd willen behouden, terwijl de ander zal beweren, dat men juist om de batige sloten op den duur te behouden, langzamerhand en naar de gebleken behoeften het bestaande moet wijzigen.

Bijzonder genoegen heeft het ons gedaan, dat de *Amst. Ct.*, die een anderen candidaat aanbeveelt, *niets* afdingt op hetgeen wij omtrent de hooge verdiensten van den Heer Heemskerk hebben gezegd. Maar zij beweert, dat er genoeg bekwame regtsgeleerden in de kamer zijn. De *A. C.* vergeve ons; wij gelooven dat er nooit genoeg *hooge capaciteiten* in de kamer kunnen zijn. Zij zegt verder (en dit is het eenige, dat regtstreeks ter bestrijding van de candidatuur van den Heer Heemskerk is aangevoerd), dat de Heer Heemskerk, die veel werk van de staathuishoudkunde, heeft gemaakt, een streng *Economist* zal zijn en *Westersche begrippen op Oostersche toestanden zal willen toepassen*. Die laatste phrase is in den longsten tijd in de mode gekomen en men bezigt, gelijk ook de A. C. doet daar, waar men niets bepaalds weet te zeggen en zich met de uitdrukking van een onbepaald denkeeld moet behelpen. Wij zijn in het zekere onderrigt, dat aanzienlijke ingezetenen dezer stad, wier zigting vooral in koloniale zaken, alles behalve radicaal is, zich omtrent de zienswijze van den Heer Heemskerk omtrent de koloniale politiek hebben vergewist, alvorens zij zijne candidatuur ondersteunden. Maar buitendien is de Heer Heemskerk te behoedzaam en te wetenschappelijk gevormd, dan dat hij de hand zou leenen tot het nemen van gewaagde proeven in onze Oost-Indiën. Juist omdat de Heer Heemskerk *Economist* is, juist omdat hij de wetenschap der staathuishoudkunde heeft beoefend, weet hij, dat die wetenschap verbiedt, om verbeteringen zonder langzame voorbereiding in te voeren.

Men vergunne ons nog eene aanmerking. Men kan van den Heer Poolman, die de beste jaren van zijn leven in eene commerciele betrekking in de O. I. heeft doorgebragt, niet vergen, maar dan ook niet verwachten, dat hij een wetenschappelijk gevormd man zij. In dat opzigt is zelfs geene vergelijking tusschen hem en den Heer Heemskerk mogelijk. Zijne aanspraak op eene verkiezing kan dus alleen gegrond zijn op zijne speciale kennis in O. I. zaken. Nu onderzoeken wij thans niet, hoe ver die speciale kennis gaat, maar wij vragen in gemoede, of de vroeger te Amsterdam genomen proeven, om specialiteiten in zaken van marine of kolonien, enz. naar de Tweede kamer af te vaardigen, zoo gelukkig geslaagd zijn, dat de uitslag daarvan tot het nemen van eene nieuwe proeve kan aanmoedigen? Het gevolg van het afvaardigen van specialiteiten is, dat deze zich soms om het halfjaar, bij de behandeling van onderwerpen tot hun speciaal vak behoorende, kunnen laten gelden, maar dat zij over alle andere onderwerpen een voorzigtig stilzwijgen moeten bewaren. Wil men thans op nieuw denzelfden misslag begaan?

Wij hopen en verwachten het niet, en blijven met volle overtuiging de keuze aanbevelen van Mr. J. Heemskerk Az.

De Heer Mr. R. W. J. C. Bake, die, zoo als men weet tot de streng behoudende partij behoort, bestrijdt uit dien hoofde in een ingezonden stuk, voorkomende in de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode van heden, de candidatuur van den Heer Mr. J. Heemskerk Az. Omtrent die van den Heer W. Poolman zegt hij o. a. het volgende:

„Ten opzigte van den Heer W. Poolman moet ik opmerken dat het beter zoude zijn, geen koloniaal man in de Tweede Kamer te brengen, dan door dien heer de openbare belijdenis af te leggen onzer zwakheid.

De staatkundige onbeduidendheid van dien heer, die noch in eigenlijke handelszaken, noch in regerings-bemoeijenissen, noch in studie der Oost-Indische aangelegenheden iets heeft gepresteerd; die buitendien zeer zeker niet de gewoonte heeft, zijne gedachten in het openbaar voor te dragen en te verdedigen; die nimmer eenige staatkundige of koloniale kleur heeft laten zien; die geene politieke zelfstandigheid, noch onafhankelijkheid ooit heeft aan den dag gelegd, die nimmer heeft getoond noch grooten, noch partijen naar de oogen te zien; de Heer W. Poolman, zeg ik zoude gewis eene verkeerde keuze zijn; zij zoude de bekentenis proclameren van de magteloosheid der behoudende koloniale partij.

FRANKRIJK.

— Het gouvernement des Sultans heeft eene reliquie van hooge waarde voor de Mohammedaansche godsdienst in bezit gekregen. Het is een eigenhandig schrijven van den propheet Mohammed aan de stamhoofden van Egypte, strekkende om de kopten of christelijke bevolking van dat land tot omhelzing van den Islam uit te noodigen.

De heer Belin, welke in den Oosterschen oorlog eerste tolk van het Fransche leger was, heeft in een den 10den Maart 1859 aan het Instituut van Frankrijk uitgebragt rapport dat oude perkament aangewezen en lof toegebragt aan den beroemden kenner der Oostersche letterkunde, den heer Barthélemy, aan wien men de ontdekking van dat merkwaardige stuk te danken heeft.

De bezitters dier kostelijke reliquie, welke dezelve hebben afgestaan, zijn door het gouvernement daarvoor ruim beloond.

—Haïti wordt wel eens geksoherend het kleine Frankrijk in de West-Indiën genoemd, doch wat de beleefde manieren van het volk aangaat is dit niet zoover mis. Bij elke klasse in Haïti bestaat eene zekere soort van *savoir-vivre*, van beleefdheid, en men treft die zoowel in den ederigste hutten als

in de grootste huizen der steden aan. Treed een fruitwinkel binnen om eenige vruchten te koopen en vergeet, bij toeval de fruitverkoopster te groeten, zij zal u bepaald aanzien voor een ongelikte beer die zijn wereld niet kent. De schooljongens betitelen elkander als *monsieur*. Die overmaat van beleefdheid is echter lastig wanneer men langs de straat loopt; onophoudelijk is men verpligt de hand aan den hoed te houden, want het is om dol te worden zooals het „*bonjour monsieur*" u om de ooren raast. De dames zoenen elkander bij ontmoeting op straat; ook sommige mannen hebben die gewoonte even als vroeger in Duitschland plaats vond.

— Te Parijs is aller aandacht zoodanig gevestigd op het Congres en op het bestaande geschil der doorgraving van de landengte van Suez, dat de Chinesche zaak in de laatste veertien dagen niet veel drukte heeft gemaakt.

Eene brochure, getiteld: *de Paus en het congres*, heeft veel opgang gemaakt, men vooronderstelt dat het zijn oorsprong heeft uit eene semi- officiele bron. Als schrijver daarvan wordt genoemd de abt Cogureau, aalmoezenier van de keizerlijke zeemagt; dit is echter slechts eene gissing want met zekerheid is daaromtrent niets bekend. Het plan tot vaststelling der Pausselijke regten is reeds door verscheidene schrijvers besproken. Zij willen niet minder dan dat de Paus zijne wereldlijke magt nederlegt, en zijn grondgebied alleen bepaalt tot Rome, dat hij worde ontheven van alle verantwoordelijkheid door de instelling van eene zoo vrijgevig mogelijke regering, en dat zijne onafhankelijkheid gewaarborgd worde door eene genoegzame militaire magt, tezaam gesteld uit afdeelingen van het Italiaansche bondsleger.

De brochure is geschreven in eene eenvoudige maar krachtige taal, en wanneer men in aanmerking neemt dat het geheel in harmonie is met de daaromtrent bekende opinies, dat het geschreven zou zijn met voorkennis van hooger magt, dan kan men ligt begrijpen welk eene algemeene beweging het veroorzaakt heeft. Is het geschrift op last van hooger hand gesteld, zooals algemeen beweerd wordt, dan zullen de achterburen een niet zeer vrolijke kersdag en gelukkig nieuw jaar vieren. Hij is zeker de beste vriend van den Paus welke hem aanraadt om de wereldsche magt te laten varen, welke hem sedert jaren niets anders dan moeite heeft veroorzaakt. Hij meent het met het Italiaansche volk wel, die hen aanbeveelt om alle aanleiding tot revolutie te vermijden. Mogt de keizer deze voornemens hebben genomen want heeft hij die niet dan wordt de brochure onbegrijpelijk — dan zal hij een stap hebben gedaan welke naar alle waarschijnlijkheid de geheele wereld zal bevredigen, uitgenomen Oostenrijk, den Paus, den kardinaal Antonelli en de dweepzieke ultramontaansche partij.

— Men heeft veel gesproken van den kunstarm van den Heer Roger en van den zeer hoogen prijs, welke daarvoor is betaald. Waarheid is echter, dat men twee mechanieke armen zonder gunstig gevolg Roger heeft aangezet; zij maakten slechts bepaalde bewegingen en konden geene illusien te weeg brengen. Roger begaf zich naar den Heer Mathieu, een onzer bekwaamste werktuigkundigen en vervaardiger van chirurgische instrumenten. De Heer Mathieu had geen tijd om een nieuwen arm te maken, maar hij paste een hem eigen stelsel op een der armen toe. Dit stelsel bestaat daarin, om op de meest vernuftige wijze de bewegingen van den kunstmatigen arm met die van den schouder, van den arm en van de borst te verbinden. Men heeft gezien dat Roger op het tooneel alle mogelijke bewegingen heeft kunnen doen, en de meest volkomene illusie heeft te weeg gebragt. De arm van Roger kost ongeveer twee honderd francs en de toepassing van het stelsel van den Heer Mathieu zou, indien hij daarvoor wilde betaald worden, de verbazende som van...3 frcs. kosten. Den volgenden morgen heeft Roger aan den Heer Mathieu wegens den arm zijnen dank betuigd.

Op dit oogenblik maakt de heer Mathieu eenen arm voor Roger, niet alleen om daarmede op het tooneel gebaren te kunnen maken, maar ook om al de bewegingen, welke het dagelijksche leven eischt, te kunnen verrigten; de hand zal aanvatten en vasthouden als of zij eene natuurlijke hand ware; ten minste om het gebruik van de andere hand veel te verligten. Het mechanisme dezer hand is bewonderenswaardig. De prijs van dit merkwaardig werktuig zal 200 frs. bedragen, en toch blijft men hier algemeen beweren, dat de 20,000 frs., welke de benefice-voorstelling heeft opgebragt, niet voldoende zullen zijn om den kunst-arm te betalen.

— Dezer dagen is hier vernomen, dat een oorlogschip bij Brest aan den grond was geraakt en verongelukt. Dit wordt bevestigd, met bijvoeging, dat die bodem het linieschip *Duguesclin* is, hetwelk heeft gestooten en niet weder is kunnen worden afgebragt, niettegenstaande terstond al het geschut over boord was geworpen.

DISCUSSIEN OVER CHINA.

In Engeland zijn de *meetings* met betrekking tot de Chinesche kwestie nog altijd aan de order van den dag. De eerste waarvan wij melding moeten maken werd gehouden te Burslem, waarop door den heer O' Neill de politiek van het Gouvernement tegenover China werd besproken; het gedrag van den Britschen afgevaardigde werd sterk afgekeurd. Te Durham werd eene uitgebreide *meeting* gehouden ter beraadslaging der pligten welke het Engelsche volk waren opgeleid door den nederlaag op de Peiho-rivier. Een der sprekers wees er met kracht op dat door geweld afgeperste verdragen onregtvaardig en onwettig waren, en haalde onder anderen de redevoering aan, gehouden door den Bisschop van Oxford in het huis der Lords, waarbij hij de natie waarschuwde voor de gevolgen van hun gedrag tegenover China. Op de groote veertiendaagsche *meeting* te Crosbij-Hall was een talrijk publiek aanwezig, deze was de tweede welke gehouden werd om het door Sir John Bowring onlangs beweerde te wederleggen. De vergadering werd gepresideerd door den Generaal Majoor Alexander. In zijne openingsrede veroordeelde hij niet alleen den opium-handel, maar verklaarde deze als de eerste oorzaak van al onze twisten met China. De heer Edmond Frij gaf als zijne meening te kennen dat de opium-handel een vlek wierp op den Britschen naam, hij betreurde het dat een zoo invloedrijk man als Sir John Bouring eene dergelijke onderneming ondersteunde. Ook andere sprekers verwierpen de opinie van Sir John. In de *Leeds Chamber of Commerce* werd eene *meeting* gehouden waarbij eene aan Lord John Russell gerigte memori werd aangenomen, waarvan het volgende een uittreksel is: – het gedrag van den heer Bruce tegenover de twee Chinesche ministers, door met geweld de Peiho optevaren, is zeer onverantwoordelijk. Er is volstrekt geen bewijs dat de Chinezen het plan hadden gevormd om den Britschen minister of zijne magt in een valstrik te lokken. Van af het begin kenmerkten de handelingen van den afgezant wantrouwen tegen de Chinezen en een bepaald voornemen om hun Gouvernement te vernederen. Men mag aannemen dat eene vredelievende behandeling der tegenwoordige moeijelijkheden tot een goed einde zou leiden en de toekomstige overeenkomsten daardoor op eenen hechten grondslag zouden worden gevestigd. Uit de leden der *vrede-societeit* heeft zich eene deputatie tot Lord John Russell gewend, welke dien minister hunne ontevredenheid hebben te kennen gegeven over de handelingen van den heer Bruce; zij zeiden onder anderen dat daaruit veel kwaad kon voortspruiten; dat het onmogelijk was om langer zulke kleine oorlogen te laten voeren zonder magtiging van het parlement. Ook werd de minister opmerkzaam gemaakt op de pligten welke rusten op een Christen bevolking tegenover eene half beschaafde, wat niet werd opgevolgd wanneer het ministerie daar niet naauwlettend het oog op hield.

De eenige tegenwerping welke de minister maakte was deze dat men slechts tegenstand had geboden. Een in den *Times* opgenomen brief zegt; Nu de Admiraal Hope in zijn land terug is, moet hem door zijne landgenooten regt worden aangedaan, na een langen tijd van werkeloosheid verschijnt hij op het oogenblik dat velen voor onze admiraals en zeelieden bezigheden in het verschiet zien, zooals in den tijd van Nelson. De Admiraal heeft het hem door de Admiraliteit aangeboden pensioen van de hand gewezen, op grond dat hij niet afhankelijk is van de inkomsten zijner betrekking, zooals zoovele anderen zijner medeofficieren. De brief sluit met de opmerking dat de uitreiking van een gouden medaille met het opschrift, *bloed is dikker dan water* aan hem wel besteed zou zijn. In de *Morning Herald* staat een brief geteekend: *een belanghebbende*, welke om inlichting verzoekt of de te Canton behaalde buit, in December 1857, onder de regthebbenden is verdeeld.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Februarij.	17	Ned. Ind.	Talma	Said Hassan Segaf	Bandjarmassing.
„	—	Nederlandsche	Verna	C. Brodie	Poelo Laoot.
„	—	„	Crealin	A. Tholen	Samarang.
„	—	Ned. Ind.	Fathol Nassar	Said Abdulla bin Hassan Segaf	Grissee.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Februarij.	17	Ned. Ind.	Abol Hassim	Said Alie bin Mohamat Aloei Alhabassij	Gorontalo.
„	—	Nederlandsche	Valparaiso	E. J. Kock	Makasser.
„	—	Ned. Ind.	Sadul Barie	Sech Maroof bin Alie Ba'oewal	Samarang via Sumenap.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Pruissische	Delphin	Klein	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Hamburgsche	Arracan	Kuhlken	In lossing	„ „ „
Engelsche	Amelia Breillat	John Morris	Sijdneij	„ „ „
Amerikaansche	Norseman	Haskell	China	„ „ „
Nederlandsche	Welvaart	Mooi	Te bevrachting	„ „ „
„	Nova Zembla	Hordijk	Probolingo	„ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild		Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	John Herman.	K. J. Dieckman	Amoij	„ „ „ „
Amerikaansche	Witch	Hultman	In reparatie	„ „ „ „
Nederlandsche	H. Vincentius à Paulo	de Groot	Nederland	„ „ „ „
Nederlandsche	Hollandia	Wap	Onbepaald	„ „ „ „
Zweedsche	Sir Charles Napier	Valleij	Amsterdam	„ „ „ „
Nederlandsche	Vernon	Brodie	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Delftshaven	Schaap	Onbepaald	B. Kopersmit & Co.
„	Amstel	Rademaker	„	„ „ „
„	Sumatra	Grivel	„	„ „ „
Zweedsche	Caroline	A. P. Dijberg	„	B. J. van Eck & Co.
Nederlandsche	Almelo	R. P. Tjebbes	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
Fransche	Stoomcorvet Phlegeton	Capt. de frégate, Theodore Picard	In reparatie	P. Kervel.
Nederlandsche	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	In reparatie	P. Kervel & Co.
„	Vrijhandel	W. Leverstein	Onbepaald	„ „ „
Engelsche	Saugeen	H. Versight	Oostzee	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Van Dam van Isselt	J. C. Kolm	Terug uit Zee	„ „ „ „
Nederlandsche	Johanna Elisabeth	Van Hiem	Macassar	„ „ „ „
Nederlandsche	Per Aspera Ad Astra	Admiraal	Terug uit Zee	„ „ „ „
Hamburgsche	Amazone	Fock	Onbepaald	Hill Broekman & Co.
Nederlandsche	Neerlands Koningin	G. Geerling	In reparatie	E. Ten Brinck & Co.
„	Henriette Wilhelmina	Beek	Nederland	„ „ „ „
Nederland	Zephir	N. J. de Vries	Rotterdam	Anemaet & Co.
„	D. Z. Visser	W. van der Linden	Onbepaald	„ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind. bark *Salma*, de heeren de Jong, en Familie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 17den Februarij 1860.

AANVOER

Van Poelo Laoot per de Ned. Ind. bark *Verhon*, gezagv. BRODIE.

4200 picols steenkolen, ORDER.

UITVOER.

Naar Nederland per het Zweedsch schip *Hedda Fredrikke*, gezagv. O. L. LORDSOF.

8 rollen zeildoek, 5 vaten gezout. vleesch, KUIPER; 2478,53 picols suiker, FRASER EATON & Co; 3296,07 picols suiker, SCHIMMELPENNINCK & Co.

Naar Amsterdam per het Ned. schip *Galilei*, gezagv. H. KOCH.

563/2 kisten manilla sigaren, 6835,92 picols suiker, 6500 picols rijst, 418 picols rotting, P. KERVEL & Co; 500 picols tin, N. H. M.

Naar Moluccos per de Ned. Ind. bark *Joedool Barie*, gezagv. SAID ABDUL KADIR BIN ALOEWIE ASSEGAF.

4 kisten Europ. spiegels, 1 kist lavendel 2 kisten Jap. paijongs, 1 kist lampbollen, 1 kist hoeden, 5 kisten ijzeren patjols, 17 bl. bakjes $1\frac{1}{2}$ ijzeren booren 7 doz. led. trommels, 25 los. doelen, 18 doz. waterglazen, 8000 doz. chin. lamppitten, 210 doz. Europ. tafelmessen, 12 doz. zijden-dassen, 5 doz. scheermessen, 19 corgis lijnwaden, 25 riem Holl. papier 40 blikken Europa beschuit, 50 dozijn kat, kousen, 5 doosjes spelden, 15 doosjes naalden, 4 vaten tarwe meel, 10 kisten Java siropen, 8 kisten Europa waskaarsen, 1 balen manufacturen, SECH HADJIE BASALAMA; 1 kist eau de cologne, 2 dozijn sleutels, 1 kist marslinnen, 1 kist schee messen, 50 blikken beschuit, 50 blikken sardijnties, 40 riem Holl. papier, 2 dozijn ijzeren booren, 8 corgis wollendekens, 75 corgis lijnwaden, 5 kisten Europa waskaarsen, 5 kisten Jav. siropen, 19 kisten lijnwaden, $1\frac{20}{100}$ picols Jav. koperwerk, $2\frac{1}{2}$ picols gebord. muilen, SECH ABDUL RACHMAN BIN ABDULLA SABAN; 8 kisten manufacturen, 3 kisten lijnwaden, MAC MILLAN MARTEN & Co; 17 kisten diverse manufacturen, SAID ASSEGAF; 19 kisten diverse manufacturen, SECH SAID BIN MOHAMAT ASSEGAF; 2 kisten Europ waren, 3 picols lood, 2 kisten en 17 corg. lijnwaden, 9 dozijn lepels, 6 picols spijkers, 25 dozijn messen, 20 dozijn spiegels, 5 dozijn bakjes, 5 dozijn scharen, 4000 pakjes blanketsels, 2 kisten Jav. sigaren, 1 corg. arab. mutsen, 4 corgis lijnwaden, 1 picol Jav. korianderzaad, 6 picols arab. dadels, SECH ACHMAT SEBAYA; 2 kisten lijnwaden, 10 koij. en 180 pic. rijst, 60 picols zw. ijzer, 10 stuks java leder, 10 vaten meel, FRASER EATON & Co; 1 kist schenkbladen, 2 dozijn zagen 2 stuks tricots, 5 dozijn messen, 82 picols dadels, SECH ABDULLA BAMMIT; 2 kisten lijnwaden, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 1 baal laken, B. J. VAN ECK & Co; 1 kisten lijnwaden, 2 kisten koralen MATHIEU EBBS RUYS & Co; 2 koijang groene katjang, 1 koij. ketan fijst, 5 kisten lijnwaden, SECH SALEH SEBAYA; 5 picols java koperwerk, 2 picols laksa, 7 picols tabak, 2 kisten sasigaren $7\frac{1}{2}$ corgis Europ. wollendekens, 1 corg. Europ borden, SECH AWAL BIN ABDULLA SABAYA.

Marktprijzen.

SUIKER *f* 16 @ $16\frac{1}{4}$.—
KOFFIJ. *f* 36 @ 37.—
RIJST (CARGA) *f* 150.—
„ Id. (WITTE)
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. *f* 45.—
OLIE (KLAPPER.)
OLIE (KATJANG.)
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 8 @ *f* 9.—
WISSELKOERS pari. Londen. *f* $11\frac{3}{4}$

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 19den Februarij 1860.
's Morgens te *negen* ure.
Bidstond.
KONINGS-VERJAARDAG.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 19den Februarij 1860.
Eerste H. Dienst te 7 uren.
De Hoogmis om 9 uren.
Het Lof 's avonds om $6\frac{1}{2}$ uren.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.